

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ К.Д. УШИНСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

А. ЗАЛІСЬКИЙ

СХВАЛЕНО

Вченою радою Чернігівського обласного
інституту післядипломної педагогічної освіти
імені К.Д. Ушинського

Протокол № 9 від 29.12.2025 року

Голова вченої ради

А. ЗАЛІСЬКИЙ

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти
«Англійська мова в дошкільній освіті: сучасні підходи та практики»

Вид підвищення кваліфікації:	Навчання за програмою підвищення кваліфікації
Форма навчання:	Інституційна (очна, дистанційна)
Місце надання освітньої послуги:	ОПППО імені К.Д. Ушинського, м. Чернігів
Обсяг навчання:	16 годин (0,5 кредиту ЄКТС)
Строки дії програми:	2026-2030 рр.
Кількість слухачів:	15-20
Вартість навчання:	Безоплатна, за кошти освітньої організації, власні кошти слухача
Розробник програми:	Конотоп Олена Сергіївна, професор кафедри філологічних дисциплін та методики їх викладання Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського, доктор педагогічних наук, Булгакова Євгенія Костянтинівна, завідувач відділу суспільно-філологічних дисциплін Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського, Лисенко Альона Юріївна, методист відділу дошкільної та початкової освіти Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського
Документ про підвищення кваліфікації:	Сертифікат

*Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
філологічних дисциплін та методики їх викладання 04 грудня 2025 року
протокол № 4*

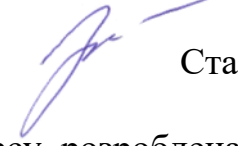
Завідувач кафедри

Світлана МОЛОЧКО

Схвалено експертною радою від 26 грудня 2025 р. протокол № 4

Голова експертної ради

Станіслав ПОНОМАРЕВСЬКИЙ

Запропонована програма курсу розроблена для організації лекційних і практичних занять у системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників на базі закладу післядипломної педагогічної освіти.

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти щодо забезпечення обов'язкового вивчення англійської мови в освітньому процесі для дітей дошкільного віку (далі – Програма) базується на державній політиці в галузі дошкільної освіти, що передбачає підготування й підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які викладають англійську мову в закладах дошкільної освіти відповідно до нормативно-правової бази та актуальних практик формування англійської компетентності дітей дошкільного віку.

Програму розроблено з урахуванням: Законів України «Про освіту» (05 вересня 2017 року № 2143-VIII (зі змінами)), «Про дошкільну освіту» (06 червня 2024 року № 3788- IX (зі змінами)), «Про застосування англійської мови в Україні» (04 червня 2024 року № 3760-IX (зі змінами)), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (25 квітня 2019 року № 2704-VIII), «Про професійний розвиток працівників (12 січня 2012 року № 4312-VI (зі змінами)), «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами)), Державного стандарту дошкільної освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2025 року № 1557), наказу Міністерства економіки України «Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» (19 жовтня 2021 року № 755-21), інших нормативно-правових актів у сфері освіти, чинних інструктивно-методичних листів Міністерства освіти і науки України щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти, із урахуванням стратегії європейської інтеграції, згідно із сучасними освітніми вимогами CEFR-Companion Volume (2020).

Програма побудована на засадах компетентнісної парадигми, де головний акцент зроблено на формуванні в дитини життєвих компетентностей.

Навчання англійської мови в дошкільному віці реалізується через такі ключові підходи: комунікативно-ігровий, особистісно-орієнтований,

діяльнісний, компетентнісний. Невід'ємною складовою сучасної методики навчання іноземних мов є залучення цифрових технологій для створення яскравого та інтерактивного освітнього середовища.

Мета підвищення кваліфікації: формування та розвиток загальних, ключових і професійних компетентностей педагогів, які викладають англійську мову дітям дошкільного віку. Це досягається шляхом удосконалення їхніх знань, умінь, навичок, здатності ефективно реалізовувати компетентнісний підхід та сучасні методики навчання на заняттях з англійської мови відповідно до вимог CEFR-Companion Volume (2020) та Державного стандарту дошкільної освіти.

Завдання підвищення кваліфікації: ознайомити педагогів із сучасними ефективними технологіями, методиками, методами, прийомами навчання англійської мови дітей дошкільного віку відповідно до комунікативного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого, інформаційно-комунікаційного та мультисенсорного підходів, продемонструвати їх.

Програма укладена для педагогів, які забезпечують викладання англійської мови для дітей дошкільного віку, і спрямована на оволодіння ними загальних, ключових, професійних компетентностей з їх подальшим використанням в освітньому процесі з англійської мови.

Перелік компетентностей. Програма передбачає вдосконалення загальних та професійних компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 19.10.2021 року № 755-21):

удосконалення загальних компетентностей спрямовано на формування у слухачів здатності до збереження цінностей дитинства, примноження здобутків дошкільної освіти, розуміння шляхів її поступу в історичній ретроспективі, генерування нових ідей: (ЗК.01 (громадянська компетентність), ЗК.02 (соціальна компетентність), ЗК.03 (культурна компетентність), ЗК.04 (лідерська компетентність), ЗК.05 (підприємницька компетентність), ЗК.06 (етична компетентність);

удосконалення професійних компетентностей, зокрема: А1 (прогностична), А2 (організаційна), А3 (оцінювально-аналітична), А4 (предметно-методична), Б1 (здоров'язбережувальна), Б2 (проектувальна), В1 (психоемоційна), В2 (педагогічне партнерство), В3 (морально-етична), Г1 (здатність до навчання впродовж життя), Г2 (інформаційно-комунікаційна).

Очікувальні результати підвищення кваліфікації:

Знання і розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку іншомовної дошкільної освіти,
- особливостей побудови занять з англійської мови для дітей дошкільного віку,
- механізмів реалізації компетентнісної парадигми освіти в іншомовній дошкільній освіті,
- способів реалізації компетентнісного, комунікативного, діяльнісного та особистісно-орієнтованого підходів в іншомовній дошкільній освіті,

– особливостей сучасних педагогічних технологій, спрямованих на підвищення ефективності раннього навчання іноземної мови.

Розвинені вміння:

– організації освітнього процесу з англійської мови для дітей дошкільного віку,
 – задоволення потреб у професійному вдосконаленні педагогів,
 – моделювання занять з англійської мови з використанням сучасних технологій навчання.

Цінності, ставлення:

– готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток,
 – мобільність та компетентність,
 – рефлексія власної професійної діяльності.

Комунікація:

- комунікативна взаємодія та комунікативний намір,
 - вербальні та невербальні засоби спілкування,
 - типові стратегії спілкування,
 - формули мовленнєвого етикету та суспільно-культурний контекст комунікації,
 - цифрове середовище, безпечна поведінка в цифровому просторі та онлайн-взаємодія.

Інформація:

- джерела та види інформації;
 - достовірність та новизна інформації;
 - критерії відбору і способи пошуку інформації.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації. Система та критерії оцінювання результатів навчання визначаються суб'єктом підвищення кваліфікації та базуються на компетентнісному підході.

Очікувальні результати підвищення кваліфікації: За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) уміння, навички щодо:

нормативно-правової бази забезпечення викладання англійської мови, понятійного апарату (процеси чи явища, що відрізняються від інших певними ознаками), термінології та сутності основних понять.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації. За результатами виконання Програми педагоги отримують сертифікат.

II. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Нормативно-методичні аспекти забезпечення якості англomовної дошкільної освіти				
Тема 1.1. Державний стандарт дошкільної освіти: мовленнєво-комунікативний освітній напрям (іноземна мова)	2	-	-	2
Тема 1.2. Інструменти методичного супроводу вихователів дошкільних закладів	-	2	-	2
Разом за модулем	2	2	-	4
МОДУЛЬ 2. Сучасні підходи й технології раннього навчання англійської мови дітей дошкільного віку				
Тема 2.1. Психолого-педагогічні особливості раннього вивчення англійської мови: методичні рекомендації	2	-	-	2
Тема 2.2. Особливості організації освітнього процесу з навчання англійської мови дітей дошкільного віку	2	-	-	2
Тема 2.3. Технології освітньої мнемотехніки для навчання англійської мови дітей дошкільного віку	-	2	-	2
Тема 2.4. Практичний аспект організації навчання англійської мови дітей дошкільного віку	-	2	-	2
Разом за модулем	4	4	-	8
Підсумкові заходи	-	2	2	2
Усього	6	8	2	16

III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Нормативно-методичні аспекти забезпечення якості англомовної дошкільної освіти

Тема 1.1. Державний стандарт дошкільної освіти: мовленнєво-комунікативний освітній напрям (іноземна мова)

Структурно-змістові складники Державного стандарту дошкільної освіти. Компетентність, ціннісні орієнтири, освітній напрям, мета освітнього напрямку, результати навчання. Складники комунікативної іншомовної компетентності дошкільників. Освітні та парціональні програми.

Тема 1.2. Інструменти методичного супроводу вихователів дошкільних закладів

Компетентнісний, інтегративний та діяльнісний аспекти. Зміст та форми підтримки: професійна навчальна платформа Ukrainian English Language Teacher Learning Platform, методичний poradnik «Англійська в закладах дошкільної освіти», тематичні вебінари.

МОДУЛЬ 2. Сучасні підходи й технології раннього навчання англійської мови дітей дошкільного віку

Тема 2.1. Психолого-педагогічні особливості раннього вивчення англійської мови: методичні рекомендації

Ключові психолого-педагогічні засади раннього оволодіння іноземною мовою. Концепція сенситивних періодів у розвитку дитини. Вплив раннього білінгвізму на когнітивний розвиток дитини (розвиток пам'яті, уваги, дивергентного й конвергентного мислення, формування металінгвістичної свідомості).

Аналіз мотиваційної сфери дошкільників: механізми формування пізнавального інтересу до іншомовної діяльності, роль гри як провідного виду діяльності в ранньому віці та особливості переходу від зовнішньої ігрової мотивації до внутрішньої комунікативно-пізнавальної.

Тема 2.2. Особливості організації освітнього процесу з навчання англійської мови дітей дошкільного віку

Гра як провідна діяльність дошкільного віку та ефективний інструмент формування іншомовних умінь. Класифікація навчальних ігор, особливості гейміфікації освітнього процесу та шляхи досягнення балансу між ігровою формою й дидактичними завданнями.

Комунікативно-діяльнісний підхід: стратегії створення англомовного середовища в умовах штучного білінгвізму та можливості застосування методу повного фізичного реагування (Total Physical Response – TPR) для формування слухового сприймання та активізації мовлення.

Диференціація та індивідуалізація навчання з огляду на психотипи дітей (аудіальні, візуальні та кінестетичні особливості) та різні темпи засвоєння матеріалу.

Інтеграція англійської мови з іншими видами діяльності – музичною, образотворчою, руховою – як ефективний спосіб гармонійного розвитку дошкільника та підвищення результативності іншомовного навчання.

Тема 2.3. Технології освітньої мнемотехніки для навчання англійської мови дітей дошкільного віку

Основні психологічні механізми мнемотехніки: роль образного мислення та ейдетичної пам'яті у засвоєнні англійської мови дошкільниками.

Принципи створення візуальних, слухових і тактильних асоціацій для кодування та запам'ятовування лексики.

Використання візуального моделювання – мнемотаблиць, мнемодоріжок і мнемоквадратів – для вивчення слів, римівок та елементарних граматичних структур. Основні етапи роботи з такими моделями – від ознайомлення до самостійного відтворення коротких висловлювань.

Асоціативний метод та елементи storytelling для розвитку зв'язного мовлення через ланцюжкові історії.

Тема 2.4. Практичний аспект організації навчання англійської мови дітей дошкільного віку

Тематичне планування. Практичні рекомендації щодо організації та проведення освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з навчання англійської мови дітей дошкільного віку.

ПІДСУМКОВІ ЗАХОДИ

На завершальному етапі навчання за програмою підвищення кваліфікації слухачі виконують групову практичну роботу та складають підсумковий тест.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 року № 2143-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/stru2#Stru> (дата звернення 03.12.2025).
2. Про дошкільну освіту : Закон України від 06 червня 2024 року № 3788-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text> (дата звернення 03.12.2025).
3. Про застосування англійської мови в Україні : Закон України від 04 червня 2024 року № 3760-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20#Text> (дата звернення 03.12.2025).
4. Про забезпечення функціонування української мови як державної» : Закон України від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> (дата звернення 03.12.2025).
5. Про затвердження Державного стандарту дошкільної освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2025 року № 1557. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-derzhavnoho-standartu-doshkilnoi-osvity-1557-261125> (дата звернення 03.12.2025).
6. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» : наказ Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 року № 755-21. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення 03.12.2025).

Основна література

1. Авторська програма та методичні рекомендації «Граючись, учимось. Англійська мова». Старший дошкільний вік. (2017).
2. Англійська мова для дошкільнят. (2020). Київ: УКРСПЕЦВИДАВ. (Серія «365 днів до НУШ»).
3. Білашевич А., & Заяць Н. (2024). На планеті English: Навчальний посібник. Тернопіль: Мандрівець.
4. Гнатюк Т.Д. (2025). Англійська мова для дошкільнят: Посібник (3-тє вид., зі змінами та допов.). Тернопіль: Мандрівець.
5. Гунько С., Коновалюк З. (2014). Граючись, учимось. Англійська в рухах: Навчальний посібник для дітей старшого дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець.
6. Гунько С. (2020). Граючись, учимось. Англійська: Робочий зошит для дітей дошкільного віку за методикою асоціативних символів.
7. Гунько С.В., Бацмай С.А., Гусак Л.Є., Занюк Н.П., Стадник Н.Р., & Крутова О.І. (2023). *Англійська мова: Авторська навчальна програма за методикою асоціативних символів: Для старшого дошкільного та молодшого шкільного віку (від 5 до 10 років) закладів дошкільної та загальної середньої освіти*. Луцьк.
8. Конотоп О.С. (2015). Переваги використання автентичної відеофонограми у вивченні іноземних мов і культур. У *Здобутки та перспективи розвитку сучасного мовознавства: Міжнародний збірник наукових*

праць, присвячений 70-річному ювілею професора Алли Андріївни Каліті (сс. 245–252). Київ: Політехніка.

9. Конотоп О.С. (2016). Сервіс відеоподкастів як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності. У *Мова. Культура. Комунікація: інноваційні підходи до вивчення мов та літератур: Матеріали 7-ї Міжнародної науково-практичної конференції* (с. 113–116). Чернігів: ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка.

10. Конотоп О.С. (Уклад.). (2016). *LET'S HAVE FUN 1: Навчально-методичний посібник для спеціальності 7.01010101 Дошкільна освіта. Іноземна мова (англійська) з курсу «Методика підготовки керівника гуртка з іноземної мови (англійської) у дошкільних навчальних закладах»*. Чернігів.

11. Конотоп О.С. (2017). *ENGLISH FOR KIDS WITH VIDEO: Навчально-методичний посібник для спеціальності 7.01010101 Дошкільна освіта. Іноземна мова (англійська) з курсу «Методика підготовки керівника гуртка з іноземної мови (англійської) у дошкільних навчальних закладах»* (О. С. Конотоп, Уклад.). Чернігів.

12. Конотоп О.С. (2017). Сучасні автентичні навчальні відео курси для формування англомовної комунікативної компетентності у дошкільників. У *Мова. Культура. Комунікація: поширення інтегративних тенденцій у сучасних дослідженнях мов і літератур: Матеріали 8-ї Міжнародної науково-практичної конференції* (сс. 133–135). Чернігів: ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка.

13. Конотоп О. (2024). Закон «Про застосування англійської мови в Україні»: виклики і перспективи для сучасної вищої освіти. У О. Карпенко, М. Чепіль, & О. Гнізділова (Ред.), *Якість підготовки вихователів закладів дошкільної освіти: Виклики сьогодення: Збірник наукових праць Міжнародної наукової практичної конференції* (с. 117–119). Дрогобич: Посвіт.

14. [Мочикіна М.В., & Головань Д.О. \(2024\). Англійська мова в дошкільлі: Методичний poradnik для вихователів закладів дошкільної освіти. Київ: Лінгвіст.](#)

15. Шкваріна Т.М. (2000). У світ іноземної мови з цікавістю. *Дошкільне виховання*, (1), 22–23.

16. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. (2001). Cambridge University Press.

17. CEFR-Companion Volume (2020).

18. Slattery, M., & Willis, J. (2010). *English for Primary Teachers*. Oxford.

Додаткова література

1. Бойко О.В. (2005). До проблеми наступності у навчання старших дошкільників та молодших школярів англійської мови. *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету*, (1). С. 68–74.

2. Гуманкова О.С. (2025). Підготовка майбутніх вихователів до формування основ англомовної фонетичної компетентності дітей дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка*, 1(81). С. 133–138. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/81.1.26>

3. Соколовська С.В. (2000). До проблеми навчання англійської мови дітей дошкільного віку. У *Сучасні технології викладання іноземних мов у професійній підготовці фахівців: Збірник наукових статей* (с. 242–249). Київ: Київський інститут туризму, економіки і права.

4. Соколовська С.В. (2004). Розвивальне середовище в навчанні іноземної мови дошкільників. У Н. М. Бібік (Ред.), *Національна освіта: провідні тенденції та перспективи (до 140-річчя від дня народження Б.Д. Грінченка): Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (с. 96–97). Київ: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка.

5. Шкваріна Т. М. (1999, 12–19 травня). Поліглоти з дитсадка. Підготовка у педагогічному училищі вихователя з правом викладання англійської мови. *Освіта*, (26–27). С.6–7.

Інформаційні ресурси

1. [Англійська мова для дітей](#)
2. [Міністерство освіти і науки України](#)
3. [Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського](#)
4. [Науково-методичний журнал «Іноземні мови»](#)
5. [Педагогічні обрії \(Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського\)](#)
6. [Нова українська школа](#)
7. [ABC Ya](#)
8. [Fun Brain](#)
9. [Learn English Kids](#)
10. [National Geographic for Kids](#)
11. [PBS Kids](#)
12. [Switcheroo Zoo](#)